

Vedlegg 5

PROSJEKTSKISSE forvaltningsrevisjonsprosjekt 1/2015**“Bruttoanbod i bussdrifta ”****Bestilling:**

Fylkestinget vedtok i sak T-51/13 at det skulle bli gjennomført eit forvaltningsrevisjonsprosjekt om bruttoanbod i bussdrifta . Skisse for prosjektet blir diskutert i kontrollutvalsmøte 19.11.2014.

Grunngjeving for prosjektet i T-51/13:

«I budsjett- og årsrapportdokumenta er det særleg fokus på det nye anbodsregimet i bussdrifta, knytt til bruttoanbod, inntektsansvar for fylkeskommunen og nytt billetteringssystem. Det nye regimet gir fylkeskommunen administrative utfordringar, i tillegg til at dei fastsette økonomiske rammene blir utfordra av endringar, - nye krav, tilpassing av ruter m.v. Området er følgeleg risikofyllt. Det er og fokus på og ønske om å få utnytta betre og meir effekt av busstilbodet. Det nye anbodsregimet vil gi moglegheit for dette. Blant forslaga i spørjeundersøkinga til medlemene i fylkestinget er det og forslag å få evaluert anbodsregimet i bussdrifta, spesielt dei økonomiske verknadene. Jamvel om det er noko tidleg å evaluere det nye anbodsregimet i bussdrifta i 2014, har temaet fått såpass fokus at eit prosjekt på området bør vere aktuelt, som ei tidlegevaluering om kva ein har oppnådd, og moglege gevinstar vidare».

Bakgrunn:

Kollektivtransporten i Norge har tidligare vore unntatt frå kravet om konkurranseutsetting. I Møre og Romsdal har hatt forhandla nettokontraktar med rutebilselskapa. EU har vedtatt at konkurranse skal vere hovudprinsipp ved tildeling av tilskot og ruteløype, og all kollektivtransport skal vere basert på konkurranse innan 2019. Det er to kontraktsformer som er aktuelle for kollektivtransport: nettokontrakt og bruttokontrakt. Fylkeskommunen i Møre og Romsdal har valt bruttoanbod som kontraktsform.

I nettokontraktar er det rutebilselskapa som har inntektsansvaret i kontraktsperioden, i bruttokontraktar er det fylkeskommunen. Det å ha inntektsansvaret inneber ein risiko for den som har det. Oppgåvefordelinga mellom fylkeskommunen og transportøren er ulik ved nettokontrakt kontra bruttokontrakt, og bruttokontrakt inneberer at vesentleg fleire oppgåver ligg til fylkeskommunen (sjå tabell 1 under). Bruk av anbod krev profesjonell kompetanse om innkjøp og kontraktsforvaltning samtidig som fylkeskommunane får ansvar for inntekter, billettering, marknadsføring, ruteplanlegging og ruteopplysning. Det blir derfor behov for å bygge opp kompetanse og kapasitet i fylkeskommunen.

Tabell 1. Oppgåvefordeling fylkeskommunen og rutebilselskap ved nettokontrakt og bruttokontrakt.

Oppgåver:	Nettokontrakt		Bruttokontrakt	
	Rutebil- selskap	MRFK	Rutebil- selskap	MRFK
Styring av kollektivtrafikken		X		X
Skoleskyss	X	X	X	X
Kjøp av transporttenester		X		X
Dagleg drift	X		X	
Driftsplanlegging	X		X	
Ruteplanlegging	X			X
Takstsystem		X		X
Takstar	(X)	X		X
Elektronisk billettering	X	X		X
Inntektsansvar	X			X
Holdeplasser og leskur	X			X
Ruteinformasjon på haldeplassar	X	(X)		X
Profilering	X			X
Telefonisk ruteopplysning	X	X		X
Rutehefter	X	(X)		X

Valet av bruttoanbud som kontraktsform blei begrunna slik (SA-52/08):

- Auka konkurranse om anboda
- Redusert pris på anboda pga. redusert risiko for operatøren
- Meir like konkurransevilkår mellom anbydarane
- Større fridom til å drive takstforsøk og innføre nye takst- og rabattsystem
- Innføre brukarundersøkingar med måling av kor nøgd dei reisande er
- Betre samla styring av kollektivtrafikken i fylket
- Betre profilering av kollektivtilbodet i fylket
- Betre ruteplanlegging, marknadsføring og informasjon

Arbeidet med å innføre bruttokontrakt blei vedteke i 2008, og første kontrakt blei inngått i 2010. Anboda er delt inn i geografisk avgrensa pakkar for at fleire selskap skal ha moglegheit til å gi anbod. Om lag ¼ del av rutebiltransporten i fylket er nå satt på anbod med bruttokontrakt (T-73/13). Tabellen 2 under viser kva type kontrakt som er inngått i dei ulike geografiske områda i fylket og varighet på kontraktane.

Tabell 2. Type kontrakt etter område.

Område	Operatør	Type kontrakt	Kontraktslengde
Aukra	Aukra Auto	Forhandla nettokontrakt	2013-2015
Eide	Eide Auto	Forhandla nettokontrakt	2013-2015
Fræna	Atlantic Auto	Forhandla nettokontrakt	2013-2015
Indre Nordmøre	Nettbuss	Forhandla nettokontrakt	2014-2015
Kristiansund, Averøy, Smøla og Aure	Tide	Anbod	2014-2022
Molde og Gjemnes		Anbod ila 2014	2014-2022
Rauma	Veøy Buss	Forhandla nettokontrakt	2013-2015
Timeekspresen og Mørelinjen	Nettbuss	Forhandla nettokontrakt	2014-2015
Ålesund, Giske og Sula	Nettbuss	Anbod	2012-2017

Problemstillinger:

Førebels overordna problemstilling:

Kva har fylkeskommunen oppnådd så langt med overgangen til bruttoanbod innan bussdrifta?

Førebels punkt å sjå på for å svare på overordna problemstilling:

- Organisering for å handtere dei nye oppgåvene i fylkeskommunen
- Samanlikne kostnader ved ein bruttokontrakt og ein forhandla nettokontrakt
- Måloppnåing så langt

Avgrensingar:

Overgangen til bruttoanbod er ikkje fullført. Fylkeskommunen har to nettokontraktar med bruttoanbod, som har vart i 1-2 år. Det er for tidleg å sjå på måloppnåing med overgangen ennå. Rapporten vil derfor vere ein statusrapport om kor fylkeskommunen har komme i arbeidet med overgangen og kva dei har fått til så langt.

Metode:

I prosjektet kan det være hensiktsmessig å kombinere kvalitativ og kvantitativ metode. Moglege metodar å bruke:

- Intervju med nøkkelpersonar
- Rekneskapsanalyse
- Dokumentanalyse
- Statistikk om bruken av kollektivtransport i fylket
- Brukarundersøkingar om dette er gjennomført
- Fokusgruppe
- Observasjon

Revisjonskriterium:

Moglege kjelder til revisjonskriterium:

- Vedtak om å setje bussdrifta ut på bruttoanbod (SA- 52/08) og andre politiske saker i den samanheng
- Fylkesplan 2013-2016 med handlingsplan for satsingsområdet samferdsel
- Fylkesdelplan transport 2002-2011
- Kollektivstrategi 2012-2021

Rapporteringsfrist til Kontrollsjefen:

Fylkesrevisjonen tek sikte på at endelig forvaltningsrevisjonsrapport skal vere levert til kontrollsjefen 9.3. Kontrollsjefen får kopi av rapportutkast som vert sendt ut på høring i uke 9.

Eksterne ressursar:

Fylkesrevisjonen planlegg ikkje å nytte ekstern bistand i prosjektet.

Milepælsplan:

Uke/dato	Milepæl
Uke 46-48	Planlegging
Uke 49-51, 2-5	Gjennomføringsfase
Uke 6-7	Rapportskriving
Uke 8	Kvalitetssikring av rapport
Uke 9: 26.2	Rapportutkast sendt på høring (kopi til kontrollsjefen)
Uke 10: 5.3	Høyringsfrist
Uke 10: 9.3	Endeleg rapport levert kontrollsjef
Uke 11: 11.3	Utsending av rapporten til kontrollutvalet
Uke 12: 18.3	Behandling i kontrollutvalet
Uke 16: 13.4	Eventuell behandling i fylkestinget